

Overdenking van zondag 5 februari 2023 in De Regenboog
Voorganger Petra Vossegat-de Bruin

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, lieve mensen,
'Jullie zijn het zout van de aarde en jullie zijn het licht voor de wereld'. Zo hoorden wij Jezus vanochtend zeggen tijdens wat bij ons bekend is geworden als, De Bergrede. Vergeleken worden met zout?
Zout heeft nou niet zo'n goede naam.
Zout is vaak te veel, en te veel zout is ongezond.
En nu zegt Jezus ons dat wij als zout zijn. Wat is daar dan positief aan?

In de tijd van de Bijbel werd er anders tegen zout aangekeken. Natuurlijk, zout smaakte toen ook als zout.
Maar veel kenmerken waren in de tijd van de Bijbel toch heel anders.
Zout is nu super goedkoop. Het kost nog minder dan 70 cent per kilo.
En onze eerste associatie bij zout is zoals ik al zei negatief. Zout is bedoeld als conserveermiddel, om eten houdbaar te maken.
Maar 85 procent van de Nederlanders eet er te veel van.
En zout is ook typisch iets dat heel lang in je keukenkastje staat.
Het bederft niet hoe lang je het ook bewaart.

Deze drie dingen waren in de tijd van de Bijbel helemaal omgekeerd.
Zout was in die tijd heel kostbaar. Denk maar aan ons woord 'salaris'.
Dat komt van het Latijnse woord voor 'zout', 'sal'. In de tijd van de Bijbel werden mensen wel eens uitbetaald in zout. Zo kostbaar was het.

En één van de redenen dat zout zo kostbaar was, is dat het één van de weinige manieren was om eten houdbaar te houden. Er waren nog geen kruiden uit het verre oosten. Er waren nog geen diepvriezers of steriele verpakkingen.
Zout was de enige en dus een kostbare manier om eten houdbaar te maken.
Het had een heel positief imago.

En het zout zelf zat ook anders in elkaar. In Israël kwam het zout uit de buurt van de Dode Zee. Dat zout was niet helemaal zuiver. Als het werd afgegraven, zat het zout vast aan algen en mineralen uit het water. Dat betekent dat als je het zout lang bewaarde, dat het dan langzaam zijn smaak verloor. Als het te lang niet gebruikt werd, verloor het zijn waarde en kon je er niks nuttigs meer mee doen.

Dus als Jezus het beeld van zout gebruikt, dan bedoelt hij iets dat kostbaar is, dat bedoeld is om het goede te conserveren, en dat echt gebruikt moet worden want anders verliest het al snel zijn functie en heb je aan dat kostbare goedje niets meer.
Dus als we Jezus horen zeggen: 'jullie zijn het zout der aarde', let op niet jullie moeten het zout der aarde zijn nee **jullie zijn het zout van de aarde** dan legt hij de lat best hoog.

Wij mensen moeten niet zoutloos, in deze dus zonder kraak of smaak worden want dan heb je niets meer aan ons.

Of positief gezien:

Wij zijn kostbaar in zijn ogen, wij zorgen ervoor dat het leven van mensen om ons heen door ons houdbaar blijft.

Dat is wel een prachtig iets: kostbaar in Jezus' en dus in Gods ogen.

Wij zijn dus het zout van de aarde. Hoe krijgt dat vorm in deze tijd?

In onze tijd zijn er meer soorten zout dan in Jezus tijd.

Wij hebben keukenzout. Dat alle daagse goedje wat we veel gebruiken en altijd voor handen hebben. Fijn als je mensen in je leven hebt die altijd voor handen zijn wanneer je ze nodig hebt. Mensen die wanneer het leven voor jou om wat voor reden dan ook smakeloos is geworden dat leven weer van smaak voorzien.

We hebben zeezout. Van die lekkere grove korrels met wat extra bite. Je moet er goed op kauwen zal ik maar zeggen. En soms is dat zo belangrijk dat iemand ervoor zorgt dat je eens goed kauwt op het leven. Dat je het leven niet als vanzelfsprekend ziet maar door de vragen die de ander aan jou stelt het leven te herkauwen en opnieuw te proeven en zo wellicht tot nieuwe andere inzichten komt.

Mijn collega geestelijk verzorger is voor mij zo iemand. Dat is soms lastig maar vaak heel fijn.

We hebben ook, nog steeds, in onze tijd, pekelsout. Dat is misschien wel wat te vergelijken met het zout uit Jezus tijd. Pekelsout zorgt ervoor dat je lang houdbaar blijft.

Wij hebben ook mensen nodig die in Jezus naam ervoor zorgen dat wij lang houdbaar blijven zo bedacht ik mij deze week.

Mensen die het met ons uithouden als we het met onszelf moeilijk kunnen uithouden omdat we het leven zo ingewikkeld vinden of omdat het leven zo onbarmhartig zwaar voor ons is.

Gelukkig ben je dan als mens als je iemand hebt die jou helpt om het in het leven houdbaar te houden, om het in dit bestaan uit te houden.

Tenslotte, deze week kwam ik een zak met strooizout tegen.

Die lag gewoon ergens op mijn werk tegen een muur aan gekwakt.

Ik zag m liggen in het zonnetje en dacht: ik hoop dat we dat zout voorlopig niet nodig hebben. Maar toch het is altijd fijn dat het er is want strooizout werkt perfect dat mensen niet op hun snufferd vallen.

Of zoals één van mijn bewoners altijd roept wanneer het buiten glad is : ik ben ooit zo op mijn bek gepleurd dus goed strooien hè!

Dat laatste zegt ze dan tegen een begeleider.

Jezus zegt tegen ons: jij bent het zout van de aarde. Nu ga ik niet zeggen dat wij ook strooizout moeten zijn want strooizout wordt vertrapt en verdwijnt nadat het zijn werk heeft gedaan. Maar wij kunnen wel de mensen zijn die het zout strooien daar waar het leven te glad is en er zo voor zorgen dat mensen niet, om met mijn bewoner te spreken, op hun bek gaan.

Hoe doen we dat? Daarvoor kom ik bij de tweede uitspraak van Jezus:

jullie zijn het licht van de wereld.

En ook nu legt Jezus de lat schijnbaar hoog: niet jullie moeten of jullie mogen zijn maar jullie zijn het.

Hoe kun je licht der wereld zijn?

Zoveel verschillende mensen, zoveel verschillende lichten...

Misschien bent u wel een zaklamp. Een zaklamp helpt mensen het juiste pad te houden en niet te struikelen over allerhande zaken. Maar een zaklamp kan ook helpen, zoals we in het verhaal van de honden hoorden om dat wat bang maakt onder ogen te zien.

Wellicht ben jij een ledlamp en kost het je weinig energie om iets te betekenen voor de mensen die op jouw pad komen.

Of je bent een stormlamp die mensen helpt om bij levensstormen overeind te blijven.

Een stormlamp hangt vaak op een schip en zwaait soms gevaarlijk heen en weer.

Op mijn werkplek voel ik mij regelmatig een stormlamp. Een aantal van mijn

bewoners ervaren continue storm in hun leven en ik probeer ze dan bij te lichten zodat ze een leefbaar leven kunnen leven. Maar af en toe ben ik zelf ook behoorlijk in de greep van de storm en slinger ik ontzettend heen en weer.

Afgelopen week was ik bij een heel lieve kerkvriendin op bezoek in het ziekenhuis. We spraken over deze dienst en ik zei: weet je Esther jij bent voor mij een schemerlamp. Want een schemerlamp brengt sfeer en rust. Altijd als ik bij jou ben en we samen praten over het leven dan kom ik bij jou tot rust. Waarop Esther zei: maar op dit moment ben ik wel een lamp die het niet zo goed doet. Ja zei ik dat lijkt er wel op dus nu ben je eigenlijk meer een olielamp van wie de olie bijna op is. Gelukkig kunnen we een olielamp bijvullen. En zo hadden we samen wederom een mooi gesprek.

Ook met mijn collega geestelijk verzorger Matthijs sprak ik over deze dienst. Hij dook zijn werkkast in en haalde deze tevoorschijn: (knijpkat)
Je moet de lamp blijven bewegen om licht te kunnen geven.
Maar als je vaak genoeg bewogen hebt dan doet het licht het een tijdje vanzelf.
Je moet dus gevoed worden om je licht te kunnen laten schijnen.

Jezus zegt ons op deze ochtend: jij bent het zout van de aarde en jij bent het licht voor de wereld.
Hij gaat er dus vanuit dat wij christenen, zijn navolgers zo in het leven staan. Als zout en licht. Dat wij door onze levensstijl door wie wij zijn de mensen iets laten zien van God, iets laten zien van hoe God in ons leven aanwezig is.
Dat is niet altijd gemakkelijk. Dat vinden we soms heel erg lastig.
Of zoals Paulus het tegen de gemeenschap van Korinthe zei:
Ik kwam bij u in al mijn zwakheid en ik was angstig en onzeker.
Zei Paulus dat? Die grote Paulus die zoveel wijsheden verkondigd heeft?
Ja Paulus zei dat. We hebben het vanochtend gehoord.
En Paulus was in al zijn zwakheid in al zijn onzekerheid ook zout der aarde en hij zette zijn licht niet onder een emmer.
Hoe kon hij zo in het leven staan: hij getuigt er zelf van en ook dat hoorden wij op deze ochtend: door de kracht van de Geest.
Gods eigen Geest gaf Paulus de kracht om mens te zijn als zout der aarde en als licht voor de wereld.
Ook wij mogen zo in het leven staan met de Kracht van de Goede God.
Ieder op onze eigen wijze maar altijd met God door onze Heer Jezus Messias die zelf het Licht der wereld is.
Er is een Licht verschenen in de duisternis
en de duisternis krijgt er geen vat meer op
Er is licht verschenen in de ogen van een kind
en iedereen die het ziet vergeet het nooit meer
Dat Kind ging niet zijn eigen weg
maar de weg van Zijn Vader
bij wie Hij thuishoort
Het is de weg die thuis zal brengen

Zijn naam:
Weg van gerechtigheid en liefde
waar duisternis niet meer zal zijn.

Er is een Licht verschenen
en wie niet gezien werd
wordt in dat Licht nu wel gezien.
Dat wij open blijven staan
voor dat Licht dat leven geeft.
Om ervan uit te leven tot in eeuwigheid. Amen